

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 187.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-moeller01val-shoot-idm140426997442208.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

EN PAABEGYNDT HISTORISK ROMAN

Da Poul Møller gik i Land i Kina, kom han for første Gang i Berøring med en den Gang ny Digtart, som bevægede ham til at udføre den poetiske Plan, han havde udkastet, i en anden Skikkelse, end han først havde tænkt sig. Det var den historiske Roman. I det danske Faktori fik han fat paa en illustreret Udgave af Walter Scotts i 1810 udkomne historiske Fortælling paa Vers »The lady of the lake« og gav sig til at digte en Roman til Bogens Kobbere. Heraf er i Forfatterens Haandskrift bevaret et enkelt Ark, som ikke egner sig til Offentliggørelse (P. M. II 14-16). Dette første forulykkede Forsøg paa en dansk historisk Roman har intet at gøre med den paatænkte Studenterhistorie.

Men da Poul Møller kom hjem til Danmark, var Walter Scott netop bleven bekendt i København, »I min Kres,« skriver han straks efter Hjemkomsten til en Ven, »kunne vi ikke bestille andet end læse Walter Scotts Værker.« Han har da vistnok snart fattet den Beslutning at omdanne sin Studenterhistorie, hvis Æmne var af en saa personlig Natur, at en Forklædning maatte forekomme ham særdeles 188 ønskelig, til en dansk historisk Roman efter Walter Scotts Mønster. Et halvt Aar efter hans Hjemkomst, i Begyndelsen af Aaret 1822, skriver en af Vennerne: »Poul Møller studerer nu meget Filosofi og Danmarks Historie efter en meget vidtløftig Skala. Hvad hans Plan med det sidste er, har jeg ikke kunnet aflokke ham; men jeg har den hemmelige Formodning, at han vil skrive en dansk Roman i Walter Scotts Maner.« Paa denne Tid har da Poul Møller begyndt sit Arbejde. Handlingen vilde han ikke henlægge til Middelalderen, men til Reformationstiden, en Tid med aandeligt Røre og Bedrift, som hans egen Ungdom. Sit historiske Kildestudium, som han havde tænkt skulde blive meget vidtløftigt, har han snart lært at indskrænke. Hans Hjælpebidler synes at have været meget ufuldkomne: Holbergs Danmarkshistorie, Pontoppidans Kirkehistorie, Münters Reformationshistorie. Uden Tvivl har netop denne Følelse af Usikkerhed i den historiske Tone været en af Grundene til, at Poul Møller, der i Poesien krævede og gav Klarhed og Bestemthed, saa snart opgav Forsøget paa en historisk Kostymering af sit Æmne. Af forskellige Randnoter i Forfatterens Manuskript ses det, hvor trykket han har følt sig af sin historiske Frihaandsdigtning.

Af den historiske Roman »En dansk Students Eventyr« er i Forfatterens Haandskrift bevaret, foruden et løst Blad med Momenter og Tilføjelser (C), en Række sammenhængende Halvark, numererede fra 1 til 15, af hvilke dog i Nr. 4 det sidste Blad er bortskaaret, og Nr. 5, 10 og 12 fattes. Af disse Papirer ses det snart, at Poul Møllers Arbejde har bestaaet 189 i at udvide den et Par Aar gamle Plan til en dansk Studenterhistorie ved Tildigtning af en Række historiske Optrin og i det hele, efter den engelske Digtets Forbillede, at meddele Stoffet den behørig Tidsfarve.

Poul Møllers Manuskript, som Thaarup har meddelt vidtløftige Udtog af i sit »Anhang til Novellen«, er nedenfor trykt i sin Helhed som det andet Trin i Udarbejdelsen af Poul Møllers poetiske Hovedværk »En dansk Students Eventyr«.